

Besluit van ... tot wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving in verband met het opnemen van een plicht tot het verstrekken van gegevens en bescheiden over energiebesparende maatregelen

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat van ..., nr. ...;

Gelet op artikel 4.3, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord ..., nr. ... ;

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat van ... , nr. WJZ ...;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Besluit activiteiten leefomgeving wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 5.15 wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. De terugverdiensijd, bedoeld in het eerste lid, wordt bepaald volgens een bij ministeriële regeling vastgestelde rekenmethode.

B

Na artikel 5.15 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.15a (gegevens en bescheiden energiebesparende maatregelen)

1. Uiterlijk op 1 juli 2023 en daarna eenmaal per vier jaar worden aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. de algemene gegevens bij het verstrekken van gegevens en bescheiden, bedoeld in artikel 2.18;

b. het registratienummer van de Kamer van Koophandel van degene die de milieubelastende activiteit verricht;

c. de contactgegevens van degene die de milieubelastende activiteit verricht en van degene die de gegevens en bescheiden verstrekt;

d. een beschrijving van de energiebesparende maatregelen, bedoeld in artikel 5.15, derde lid, die zijn getroffen;

e. een beschrijving van de randvoorwaarden, omschreven in de bij de ministeriële regeling aangewezen maatregelen, waar voor de milieubelastende activiteit niet aan wordt voldaan;

f. als geen maatregelen als bedoeld onder d zijn getroffen: een beschrijving van de andere energiebesparende maatregelen met een terugverdiensijd van ten hoogste vijf jaar die zijn getroffen; en

g. het energieverbruik van de milieubelastende activiteit:

1°. uitgedrukt in kWh elektriciteit en m³ aardgasequivalent;

2°. bepaald inclusief energie die op de locatie wordt opgewekt en gebruikt;

3°. gemeten over een kalenderjaar; en

4°. bepaald aan de hand van recente en verifieerbare gegevens.

2. Het eerste lid is niet van toepassing:

a. als het energieverbruik van de milieubelastende activiteit in het voorafgaande jaar kleiner is dan 50.000 kWh aan elektriciteit en 25.000 m³ aardgasequivalenten aan brandstoffen;

b. als artikel 15.51 of artikel 16.5 van de Wet milieubeheer van toepassing is; of

c. op energiebesparende maatregelen aan een gebouw of gedeelte daarvan als bedoeld in artikel 3.84 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

3. In afwijking van het eerste lid worden de gegevens en bescheiden voor de eerste maal verstrekt als de milieubelastende activiteit wordt verricht door een onderneming als bedoeld in artikel 8, vierde lid, van de richtlijn energie-efficiëntie: uiterlijk op 5 december 2023 en daarna eenmaal per vier jaar.

4. In afwijking van het eerste lid worden de gegevens en bescheiden voor de eerste maal verstrekt als degene die de milieubelastende activiteit verricht op 1 juli 2019 was toetreden tot de meerjarenafspraken energie-efficiëntie: in het jaar 2023.

5. De gegevens en bescheiden worden verstrekt met gebruikmaking van een elektronisch formulier dat door Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat beschikbaar wordt gesteld.

Artikel II

1. Door degene die de milieubelastende activiteit verricht en die uiterlijk op 1 juli 2019 de plicht had gegevens en bescheiden te verstrekken op grond van artikel 2.15, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt, in afwijking van artikel 5.15, derde lid, tot 1 juli 2023 geacht te zijn voldaan aan artikel 5.15, eerste lid, door het treffen van de energiebesparende maatregelen, bedoeld in artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, zoals dat gold de dag voor inwerkingtreding van dit besluit.

2. Door degene die de milieubelastende activiteit verricht en die uiterlijk op 5 december 2019 de plicht had gegevens en bescheiden te verstrekken op grond van artikel 2.15, elfde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt, in afwijking van artikel 5.15, derde lid, tot 1 juli 2023 geacht te zijn voldaan aan artikel 5.15, eerste lid, door het treffen van de energiebesparende maatregelen, bedoeld in artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, zoals dat gold de dag voor inwerkingtreding van dit besluit.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

NOTA VAN TOELICHTING

I. Algemeen

1. Doel en aanleiding

Het Activiteitenbesluit milieubeheer is per 2 mei 2019 aangepast. Deze wijzigingen, waarmee de informatieplicht energiebesparing geïntroduceerd werd, waren indertijd niet opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en het Besluit bouwwerken leefomgeving (hierna: Bbl). Met deze technische omzetting van de bestaande bepalingen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt bedoelde informatieplicht alsnog in het Bal opgenomen.

2. Inhoud van de wijziging

Artikel 5.15 van het Bal bevat de verplichting tot het treffen van procesgebonden energiebesparende maatregelen, als die maatregelen zich binnen vijf jaar terugverdienen. Deze regel, afkomstig uit artikel 2.15 van het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer, is onder de Omgevingswet omgezet in het Bal. De energiebesparende maatregelen waar het hier om gaat hebben betrekking op processen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de energiebesparende maatregel waar bij het proces van het drogen van metalen de warmte uit de uitgaande drogerlucht wordt gebruikt voor het voorverwarmen van de ingaande drogerlucht. Het Bbl bevat bepalingen over gebouwgebonden energiebesparende maatregelen. Dat zijn maatregelen ten behoeve van de ruimteverwarming, ventilatie, warmtapwatervoorziening, (ingebouwde) verlichting en eventuele andere gebouwgebonden installaties.

Met dit wijzigingsbesluit wordt artikel 5.15 van het Bal aangepast door een vierde lid toe te voegen en wordt een nieuw artikel (artikel 5.15a) toegevoegd. Deze wijziging van artikel 5.15 en het nieuwe artikel 5.15a zijn de omzetting van een aanpassing in het Activiteitenbesluit milieubeheer en de onderliggende Activiteitenregeling milieubeheer. Op grond van het Activiteitenbesluit

milieubeheer geldt sinds 2 mei 2019 een informatieplicht voor energiebesparende maatregelen en een voorgeschreven rekenmethode voor het berekenen van de terugverdientijd.

De informatieplicht, zoals opgenomen in artikel 5.15a van het Bal, houdt in dat bedrijven iedere vier jaar gegevens en bescheiden moeten verstrekken over de energiebesparende maatregelen die zijn getroffen. De plicht tot het verstrekken van gegevens en bescheiden is voor zover het gaat om procesgebonden maatregelen opgenomen in het Bal en voor wat betreft de gebouwgebonden maatregelen in het Bbl.

Om te bepalen welke maatregelen genomen moeten worden kan gebruik gemaakt worden van de lijsten met erkende maatregelen (erkende maatregellijsten: EML). Als er geen EML beschikbaar is of de normadressaat een eigen pakket van afwijkende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar wil treffen, moet er gebruik gemaakt worden van de nieuwe rekenmethode voor het bepalen van de terugverdientijd. Wanneer gebruik wordt gemaakt van de EML is de nieuwe rekenmethode niet van toepassing, omdat de daarin opgenomen toepasselijke maatregelen een branche-brede terugverdientijd van 5 jaar of minder hebben.

Het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer zijn zoveel mogelijk neutraal omgezet in het Bal. Op een aantal punten is de huidige tekst aangepast om beter aan te sluiten bij het Bal en het nieuwe stelsel van de Omgevingswet. Deze punten worden hierna toegelicht.

In de eerste plaats heeft de informatieplicht uit het Activiteitenbesluit milieubeheer betrekking op zowel gebouwgebonden als procesgebonden maatregelen. In het Bal wordt alleen een plicht tot het verstrekken van gegevens en bescheiden voor procesgebonden maatregelen geregeld. In het Bbl is de plicht tot het verstrekken van gegevens en bescheiden voor gebouwgebonden maatregelen vastgelegd. Voor bedrijven en instellingen zal er desalniettemin nog steeds één formulier aangeboden worden om aan beide verplichtingen te voldoen. Ten tweede hoeft degene die verplicht is gegevens en bescheiden te verstrekken niet langer aan te geven tot welke bedrijfstak zijn onderneming behoort. In het Bal wordt namelijk voor de toepassing van de regels over energiebesparing geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende bedrijfstakken. Ten derde is een aantal regels die hiervoor waren opgenomen in de ministeriële regeling (Activiteitenregeling milieubeheer) verplaatst naar het niveau van de algemene maatregel van bestuur (Bal). Dit omdat in het stelsel van de Omgevingswet inhoudelijke eisen opgenomen zijn op het niveau van algemene maatregel van bestuur en alle eisen ten aanzien van informatieplichten bij elkaar gehouden worden (geen uitwerking bij ministeriële regeling).

3. Regeldruk

Het betreft een technische omzetting van regelgeving uit het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer naar het Bal. De gevolgen voor regeldruk zijn uiteengezet in de nota van toelichting bij de wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Deze omzetting en de toegevoegde verduidelijkingen leveren geen additionele regeldruk op.

4. Overgangsrecht en inwerkingtreding

4.1 Overgangsbepaling

Uit het overgangsrecht, zoals opgenomen in Artikel II van het wijzigingsbesluit, volgt dat degene die vóór de inwerkingtreding van het stelsel van de Omgevingswet aan de informatieplicht heeft voldaan, kan volstaan met het treffen van de maatregelen die vastgelegd waren bij ministeriële regeling op het moment van indiening van de rapportage informatieplicht. Dit voorkomt dat er tot 1 juli 2023 opnieuw gerapporteerd moet worden. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen er namelijk (kleine) verschuivingen optreden in de maatregelen die uitgevoerd moeten worden. Dit omdat onder de Omgevingswet het begrip 'inrichting' los wordt gelaten en men in plaats daarvan het begrip activiteit wordt gehanteerd als aanknopingspunt voor de juridische normstelling. Het overgangsrecht voorkomt dat er gerapporteerd moet worden over maatregelen die uiteindelijk niet getroffen hoeven te worden, of dat niet gerapporteerd wordt over maatregelen die juist wel genomen moeten worden. Hiermee wordt de effectiviteit van de informatieplicht geborgd.

Daarnaast voorziet Artikel II van het wijzigingsbesluit in overgangsrecht voor bedrijven en instellingen die vóór de inwerkingtreding van het stelsel van de Omgevingswet op grond van de rijksregels (Activiteitenbesluit milieubeheer) aan de informatieplicht moesten voldoen, maar na inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de informatieplicht over procesgebonden maatregelen onder gedecentraliseerde regels vallen. Onder het nieuwe stelsel van de Omgevingswet verhuist een aantal regels over milieubelastende activiteiten van het Rijk naar gemeenten. Deze regels zullen dus niet meer in de rijksregels worden opgenomen, maar komen terecht in het omgevingsplan. Het gaat hierbij om de decentralisering van regels naar het omgevingsplan die

vooral betrekking hebben op activiteiten met lokale effecten, zoals bijvoorbeeld horeca en supermarkten.

Deze bedrijven en instellingen vallen tot de volgende ronde van de informatieplicht in 2023 nog steeds onder de energiebesparingsplicht en de informatieplicht van voor de inwerkingtreding van het stelsel van de Omgevingswet. Dit voorkomt onduidelijkheid voor bedrijven en instellingen. Daarnaast voorkomt dit overgangsrecht een mogelijke negatieve drijfveer om te wachten met het voldoen aan de huidige ronde van de informatieplicht tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Hiermee wordt de effectiviteit van de informatieplicht geborgd.

Bij de volgende ronde van de plicht tot het verstrekken van gegevens en bescheiden geldt voor de milieubelastende activiteiten die gedecentraliseerd worden deze plicht niet meer voor procesgebonden maatregelen, maar wel voor gebouwgebonden maatregelen, zoals volgend uit het Bbl.

4.2 Inwerkingtreding

Voor de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit is het de bedoeling om aan te sluiten bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A

Artikel 5.15, vierde lid, van het Bal biedt een grondslag om bij ministeriële regeling vast te stellen met welke rekenmethode de terugverdiendtijd van energiebesparende maatregelen moet worden bepaald.

Artikel I, onderdeel B

Artikel 5.15a, eerste lid

Degene die de milieubelastende activiteit verricht is verplicht om door het verstrekken van gegevens en bescheiden het bevoegd gezag te informeren over welke energiebesparende maatregelen zijn getroffen. Deze informatie wordt door het bevoegd gezag gebruikt om een eerste inschatting te maken of degene die de milieubelastende activiteit verricht voldoet aan artikel 5.15, eerste lid van het Bal. Het gaat hier om een periodieke verplichting waar eenmaal per vier jaar aan moet worden voldaan, te rekenen vanaf 1 juli 2023.

In het eerste lid van artikel 5.15a is een opsomming opgenomen van de diverse gegevens en bescheiden die aan het bevoegd gezag moeten worden verstrekt. Voor deze opsomming is aansluiting gezocht bij artikel 2.18 van het Bal waarin de algemene gegevens zijn opgenomen die verstrekt dienen te worden bij het verstrekken van gegevens en bescheiden. Bij de aanvullende gegevens en bescheiden wordt ook het registratienummer bij de Kamer van Koophandel genoemd. Wanneer er geen registratie bij de Kamer van Koophandel heeft plaatsgevonden hoeft een dergelijk nummer niet te worden verstrekt.

Welke informatie nodig is om te kunnen beoordelen of wordt voldaan aan de plicht die volgt uit artikel 5.15 van het Bal is afhankelijk van het type maatregelen dat is getroffen. Daarom wordt bij de inhoudelijke eisen aan het verstrekken van gegevens en bescheiden onderscheid gemaakt tussen degene die alle relevante erkende maatregelen heeft getroffen en degene die hiervan afwijkt.

In artikel 5.15a, eerste lid, onder f, worden andere energiebesparende maatregelen genoemd. Deze kunnen bestaan uit een individueel pakket van maatregelen op basis van de terugverdiendtijdmethodiek, of, wanneer toch de EML-systematiek wordt gevolgd, een wat betreft energiebesparing gelijkwaardig of beter alternatief voor een individuele erkende maatregel. De beschrijving kan door het aanvinken van bekende alternatieven of door een eigen omschrijving in een vrij veld. Het betreft een beschrijving van de alternatieve maatregelen en indicatoren waaruit het bevoegd gezag een eerste indruk krijgt of degene die de milieubelastende activiteit verricht met de getroffen maatregelen voldoet aan het eerste lid van artikel 5.15 van het Bal. Het is aan de beoordeling van het bevoegd gezag of hiermee voldaan wordt aan de energiebesparingsplicht.

Artikel 5.15a, tweede lid

In artikel 5.15a, tweede lid, is een aantal gevallen opgenomen waarin zowel de plicht tot het nemen van energiebesparende maatregelen, als het verstrekken van gegevens en bescheiden hierover niet van toepassing zijn. De eerste uitzondering zoals opgenomen in artikel 5.15a, tweede lid, onder a, ziet op bedrijven die wel opgericht waren ten tijde van de datum waarop de gegevens en bescheiden voor de eerste maal verstrekt moeten worden, maar waarbij het energieverbruik

van de milieubelastende activiteit van het voorafgaande jaar, kleiner is dan 50.000 kWh aan elektriciteit en 25.000 m3 aardgasequivalenten aan brandstoffen.

Hieruit volgt dat bedrijven, die minder dan een jaar voorafgaand aan het moment van de plicht op grond van artikel 5.15a, eerste lid, van het Bal zijn gestart met een milieubelastende activiteit, niet aan die plicht hoeven te voldoen. Bedrijven die opgericht zijn na de datum waarop de gegevens en bescheiden voor de eerste maal verstrekt moeten worden, hoeven hieraan pas de eerst volgende ronde van de verplichting tot het verstrekken van gegevens en bescheiden te voldoen. In het geval dat een bedrijf in het jaar 2024 wordt opgericht, hoeft dit bedrijf dus pas op 1 juli 2027 of indien het deel uitmaakt van een onderneming, bedoeld in artikel 8, vierde lid, van de richtlijn energie-efficiëntie, op 5 december 2027, de gegevens en bescheiden te verstrekken.

De rapportage informatieplicht zoals destijds ingevoerd in artikel 2.15, tweede lid van het Activiteitenbesluit milieubeheer is bedoeld als een vierjaarlijkse momentopname van de reeds uitgevoerde energiebesparende maatregelen. Een bedrijf dat ten tijde van de periodieke momentopname nog niet bestond heeft deze plicht niet. Bovendien wordt aangenomen dat wanneer wordt begonnen met een milieubelastende activiteit, deze activiteit voldoet aan de dan geldende regelgeving op het gebied van energiebesparing. Ten slotte wordt op deze manier voorkomen dat degene die met een milieubelastende activiteit begint in het jaar 2025, daarover gegevens en bescheiden moet verstrekken in het jaar 2026 en vervolgens opnieuw ten tijde van de periodieke verplichting daartoe in 2027.

Op grond van artikel 5.15, tweede lid, onder b zijn bedrijven en instellingen die binnen het emissiehandelssysteem vallen uitgezonderd van de verplichting om energiebesparende maatregelen te treffen. Op grond van artikel 5.15a, tweede lid, onder b is deze uitzondering ook opgenomen voor het verstrekken van gegevens en bescheiden over de energiebesparende maatregelen.

Artikel 5.15a, tweede lid, onder c, verduidelijkt dat voor wat betreft energiebesparende maatregelen aan een gebouw of gedeelte daarvan als bedoeld in artikel 3.84 van het Bbl niet aan de plicht uit het eerste lid van artikel 5.15a, van het Bal, hoeft te worden voldaan. Dit omdat de informatieplicht die ziet op gebouwgebonden maatregelen in artikel 3.84a van het Bbl is opgenomen.

Artikel 5.15a, derde lid

In artikel 5.15a, derde lid is vastgelegd dat ondernemingen als bedoeld in artikel 8, vierde lid, van de richtlijn energie-efficiëntie niet voor 1 juli, maar voor 5 december van het toepasselijke jaar aan de plicht van artikel 5.15a, eerste lid, van het Bal moeten voldoen. Hiermee blijft het, net als eerder op grond van artikel 2.15, elfde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, mogelijk om de rapportage voor de energie-audit en de plicht van artikel 5.15a, eerste lid van het Bal op hetzelfde moment te doen.

Artikel 5.15a, vierde lid

In artikel 5.15a, vierde lid, is verduidelijkt dat dat bedrijven die op 1 juli 2019 deelnamen aan het MJA3 convenant pas op 1 juli 2023, of indien het een onderneming, bedoeld in artikel 8, vierde lid, van de richtlijn energie-efficiëntie betreft, op 5 december 2023, de eerste rapportage hoeven in te dienen. Deze bedrijven hebben immers in 2019 monitoringsgegevens over energiebesparing aangeleverd aan RVO.nl en daarmee invulling gegeven aan hun informatieplicht.

Artikel 5.15a, vijfde lid

In artikel 5.15a, vijfde lid, is verduidelijkt dat, voor wat betreft de informatieplicht ten aanzien van de energiebesparende maatregelen, het aanleveren van de gegevens en bescheiden zal gebeuren via een elektronisch formulier dat door Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat beschikbaar wordt gesteld. De gegevens en bescheiden worden verstrekt via eLoket van RVO.nl.

Artikel II

Dit overgangsrecht is nodig tot 1 juli 2023. Dit overgangsrecht strekt ertoe duidelijkheid te scheppen voor de bedrijven en instellingen die verplicht zijn tot rapporteren uiterlijk op 1 juli of 5 december 2019 en na deze data pas aan de huidige ronde van de informatieplicht voldoen. Met dit overgangsrecht wordt geregeld dat tot de volgende ronde van de plicht tot het verstrekken van gegevens en bescheiden in het jaar 2023 kan worden voldaan aan de verplichting tot het treffen van energiebesparende maatregelen uit artikel 5.15, eerste lid, door het treffen van de energiebesparende maatregelen, bedoeld in artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, zoals dat gold de dag voor inwerkingtreding van het besluit. De bedoeling is om met de inwerkingtreding van dit besluit aan te sluiten bij de inwerkingtreding van het Bal en daarmee het stelsel van de Omgevingswet.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,